

Sygnatura akt VI Ka 182/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **23 marca 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Peteja-Żak

Sędziowie SSR del. Agnieszka Woźniak

SSO Marcin Schoenborn (spr.)

Protokolant Barbara Szkabarnicka

przy udziale Roberta Smyka

Prokuratora Prokuratury Rejonowej w R.

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2018 r.

sprawy **D. T.** ur. (...) w B.

syna J. i K.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionych przez skazanego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 12 września 2017 r. sygnatura akt VI K 109/17

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok ten sposób, że:

- uchyla pkt 1, 2, 3 i 4,
- przyjmuje, iż w sprawie mają zastosowanie przepisy Rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015 r.,
- na mocy art. 91 § 2 kk łączy kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt I i II części wstępnej i wymierza skazanemu karę łączną 1 (jednego) roku i 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności,
- na mocy art. 577 kpk zalicza skazanemu na poczet orzeczonej powyżej kary łącznej pozbawienia wolności okres 2 (dwóch) dni zatrzymania w sprawie Sądu Rejonowego w Bytomiu o sygn. akt VIII K 197/14 przypadający w dniach 27 stycznia 2014 r. i 28 stycznia 2014 r., okres odbytej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie Sądu Rejonowego w Bytomiu o sygn. akt VIII K 197/14 od dnia 9 września 2016 r. do dnia 7 września 2017 r., a także okres odbywanej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie Sądu Rejonowego w Bytomiu o sygn. akt VIII K 485/14 od dnia 7 września 2017 r.,

- na podstawie art. 572 kpk umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt III oraz kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt IV;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
 3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. S. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony z urzędu skazanego w postępowaniu odwoławczym;
 4. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 182/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 23 marca 2018 r. sporządzone w całości na wniosek obrońcy skazanego

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej rozpoznawał wszczętą z urzędu po sygnalizacji administracji zakładu karnego sprawę o wydanie wyroku łącznego wobec skazanego D. T..

Przedmiotem postępowania objętymi zostały wszystkie dotychczasowe cztery skazania D. T. ujawnione w Krajowym Rejestrze Karnym, a to w następujących sprawach karnych:

- Sądu Rejonowego w Bytomiu sygn. akt VIII K 197/14
- Sądu Rejonowego w Bytomiu sygn. akt VIII K 485/14
- Sądu Rejonowego w Bytomiu sygn. akt VIII K 328/15
- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej sygn. akt VI K 423/16

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem łącznym z dnia 12 września 2017 r. sygn. akt VI K 109/17 orzekł, że:

1. na mocy art. 91 § 2 kk, art. 86 § 1 kk i art. 87 kk łączy D. T. kary pozbawienia wolności i karę ograniczenia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach II, III i IV części wstępnej wyroku i wymierza skazanemu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;
2. w pozostałym zakresie pozostawia wyroki wymienione w punkcie 1 części dyspozytywnej wyroku łącznego do odrębnego wykonania;
3. na podstawie art. 577 kpk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zalicza skazanemu:
 - a) okres kary dotychczas odbytej w sprawie o sygn. akt VIII K 485/14 od dnia 7 września 2017 r.,
 - b) okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt VI K 423/16 od dnia 24 kwietnia 2016 r. godz. 12:55 do dnia 26 kwietnia 2016 r. godz. 13:10;
4. na mocy art. 572 kpk umarza postępowanie w sprawie objęcia wyrokiem łącznym kary orzeczonej wyrokiem opisanym wyżej w punkcie I części wstępnej wyroku;
5. na mocy art. 624 § 1 kpk zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów procesu, którymi obciąża Skarb Państwa.

Apelację od w/w wyroku łącznego złożyli skazany i jego obrońca.

Osobista apelacja skazanego wniesiona w terminie do złożenia wniosku o sporządzenia na piśmie i doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem ograniczyła się do wyrażenia przez składającego tego rodzaju pismo procesowe woli zaskarżenia orzeczenia, którego to pismo dotyczy. Pomimo deklarowanego przez skazanego uzupełnienia wniesionego środka odwoławczego po otrzymaniu pisemnego uzasadnienia wyroku łącznego, nic takiego nie nastąpiło. Należało zatem przyjąć, że przez skazanego wyrok łączny został zaskarżony w całości i oczekuje on od Sądu II instancji jego zmiany sprowadzającej się do możliwie najkorzystniejszego z punktu widzenia jego interesów ukształtowania orzeczenia o karze łącznej.

Obrońca natomiast zaskarżył wyrok w części co do wymiaru orzeczonej w pkt 1 kary łącznej pozbawienia wolności. Zarzucając wyrokowi rażącą niewspółmierność kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności ukształtowanej na zasadzie asperacji, podczas gdy kara w takiej wysokości nie odpowiada dyrektywom wymiaru kary łącznej oraz nie uwzględnia w należyty sposób okoliczności dotyczących osoby skazanego, wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje.

Apelacja skazanego doprowadziła do tego, że w następstwie dostrzeżenia z urzędu w granicach zaskarżenia wyznaczonych tym środkiem odwoławczym obraży art. 4 § 1 kk, wyrok Sądu Rejonowego należało zmienić na korzyść w/w skarżącego poprzez ukształtowanie na nowo orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności przy zastosowaniu przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w ich brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r. wraz z towarzyszącym rozstrzygnięciem opartym o art. 577 kpk, a także częściowe umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w oparciu o podstawę określoną w art. 572 kpk w adekwatnym do zastosowanego stanu prawnego zakresie.

Niewątpliwie Sąd I instancji orzekał stosując przepisy Kodeksu karnego o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396: dalej: ustawa nowelizująca). Pisemne motywy zaskarżonego wyroku wyjaśniają, że sąd ten postąpił tak ze względu na to, że przepisów poprzednio obowiązujących w tym zakresie nie uznał za względniejszych dla skazanego, a w związku z tym reguła intertemporalna z art 4 § 1 kk obowiązywała do stosowania stanu prawnego obowiązującego w czasie orzekania. Wniosek taki Sąd Rejonowy wysnuł na tej tylko podstawie, że aktualny stan prawny pozwalał na połączenie w węzeł kary łącznej pozbawienia wolności trzech kar jednostkowych, podczas gdy w oparciu o przepis art. 85 kk w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r. mógłby połączyć jedynie dwie kary pozbawienia wolności, w pozostałym zaś zakresie musiałyby postępowanie umorzyć, a to nie było dla skazanego korzystniejszym rozwiązaniem.

Nie dostrzegł jednak Sąd I instancji w pełni konsekwencji wynikających ze stosowaniu obu w/w stanów prawnych, a prowadziły one w sposób ewidentny do odmiennego wniosku w kwestii względności ustawy obowiązującej poprzednio.

Dalsze wywody należy jednak rozpocząć od przypomnienia, że zgodnie z art. 19 ust. 1 in fine ustawy nowelizującej w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu 1 lipca 2015 r. zasadą jest stosowanie przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, również w odniesieniu do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia jej w życie. Nie oznacza to jednak, iż nie będą mogły mieć zastosowania przepisy o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.. Przepis art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej jako *lex specialis* wyłącza zastosowanie art. 4 § 1 kk i wynikającej z niego zasady intertemporalnej jedynie w przypadku, gdy potrzeba orzeczenia kary łącznej po dniu 1 lipca 2015 r. nie wiążała się z prawomocnym skazaniem po tej dacie. Oczywiście zagadnienie intertemporalne nie powstanie również, gdy wszystkie przestępstwa, za które wymierzone kary miałyby podlegać łączeniu, popełnione zostały po 1 lipca 2015 r.. W innych sytuacjach orzekania kary łącznej po 1 lipca 2015 r., art. 4 § 1 kk będzie musiał mieć natomiast zastosowanie, skoro kara łączna jest instytucją prawa karnego materialnego. Zatem orzekanie takiej kary, także w wyroku łącznym, powinno następować z uwzględnieniem reguł określonych w art. 4 § 1 kk (por. wyrok SN z 17 stycznia 2013 r., II KK 84/12, OSNKW 2013/5/43). Tak więc, choć zasadą jest stosowanie wówczas przepisów nowych, poprzednio obowiązujące

będą miały jednak zastosowanie, kiedy okazać by się miało, że będą względniejsze dla skazanego, a więc prowadzić będą do korzystniejszego ukształtowania rozstrzygnięcia w przedmiocie kary łącznej (por. również W. Wróbel [w:] Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz, Kraków 2015, s. 911-917). W związku z tym w przypadku orzekania o karze łącznej po 1 lipca 2015 r. w odniesieniu do prawomocnych skazań zaistniałych tak przed, jak i po tej dacie, koniecznym jest każdorazowe dokonanie swoistego testu względności poprzedniego stanu prawnego.

W rozpatrywanym przypadku postępowaniem objęte były skazania D. T. tak przed, jak i po 1 lipca 2015 r.. Wyroki w sprawach VIII K 197/14 i VIII K 485/14 zostały wydane i uprawomocniły się przed 1 lipca 2015 r.. Wyrok w sprawie VIII K 328/15, jakkolwiek wydany w dniu 18 czerwca 2015 r., uprawomocnił się dopiero 21 lipca 2015 r.. Z kolei prawomocny wyrok w sprawie VI K 423/16 zapadł 12 października 2016 r..

Zgodnie z dyspozycją art. 85 kk w jego poprzednim brzmieniu oraz art. 91 § 2 kk warunkiem orzeczenia kary łącznej jest, aby sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, ewentualnie dwa lub więcej ciągów przestępstw bądź też ciąg przestępstw oraz inne przestępstwo, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich (zbieg realny przestępstw) i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Zauważenia przy tym wymaga, iż chociaż zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznego wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnych przestępstw, to jednak wyrokiem „pierwszym” może być również wyrok wydany później (po nim), a więc drugi, czy jeszcze dalszy, w zależności od układu procesowego (por. wyrok SN z 1 sierpnia 2007 r., IV KK 195/07, LEX nr 296718). Ten pierwszy wyrok stanowi zatem punkt odniesienia przy dokonywaniu oceny, które z przestępstw objętych kolejnymi wyrokami pozostają w zbiegu uzasadniającym połączenie węzłem wyroku łącznego. Nie ma natomiast żadnych przeszkód prawnych, aby utworzyć kolejną grupę obejmującą skazania za czyny popełnione zanim zapadł kolejny „pierwszy wyrok” - oczywiście „pierwszy” z punktu widzenia tej kolejnej grupy przestępstw (por. wyrok SN z 21 stycznia 2008 r., V KK 212/07, LEX nr 377209).

Bacząc na to co wynika z art. 85 kk w jego poprzednim brzmieniu oraz art. 91 § 2 kk, stwierdzić należało, iż w przedmiotowej sprawie zachodziłyby warunki do wymierzenia skazanemu jednej kary łącznej pozbawienia wolności, przy czym obejmowałaby ona również karę pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie VIII K 197/14, co do której postępowanie przez Sąd Rejonowy zostało umorzone z braku warunków do wydania w tym zakresie wyroku łącznego (karę tę skazany zdążył odbyć w całości do dnia 12 września 2017 r., a więc jako kara wykonana nie mogła zgodnie z obowiązującym art. 85 § 2 kk stanowić podstawy kary łącznej). Połączeniu podlegałyby jedynie kary pozbawienia wolności z wyroków w sprawach VIII K 197/14 i VIII K 485/14. Pierwszy chronologicznie wyrok zapadł w sprawie VIII K 197/14 20 maja 2014 r., a przestępstwa, za które wskazanymi orzeczenia D. T. został skazany, popełnione zostały 13 stycznia 2014 r. oraz w okresie od 12 do 15 lutego 2014 r.. Z kolei czynów ze spraw VIII K 328/15 i VI K 423/16 dopuścił się po 20 maja 2014 r., konkretnie 24 listopada 2014 r. i w grudniu 2015 r.. Co do nich wyroki zapadały zaś odpowiednio 18 czerwca 2015 r. i 12 października 2016 r. Zatem czyny ze sprawy VI K 423/16 popełnione zostały już po wyroku w sprawie VIII K 328/15. Brak byłoby więc warunków do objęcia węzłem kary łącznej kar orzeczonych w sprawach VIII K 328/15 i VI K 423/16. Postępowanie w tej części musiałoby zatem zostać umorzone na podstawie art. 572 kpk, czego konsekwencją byłoby, że odrębnemu wykonaniu podlegałyby kara 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz kara 12 miesięcy ograniczenia wolności polegająca na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie, co do której dotychczas postępowanie wykonawcze było zawieszona z uwagi na konieczność odbycia przez skazanego kolejno trzech kar pozbawienia wolności.

Natomiast kara łączna pozbawienia wolności zgodnie z ówczesnym brzmieniem art. 86 § 1 kk mogłaby zostać wymierzona w rozmiarze od 1 roku i 3 miesięcy do 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Ukształtowaniu jej w takich granicach nie stałoby na przeszkodzie, że poszczególne kary wymierzone za zbiegające się przestępstwa zostały już w całości albo w części wykonane (zob. art. 92 kk obowiązujący do 30 czerwca 2015 r.). Ich wykonanie w całości lub w części skutkowałoby natomiast tym, że okresy kar odbytych lub odbywanych podlegałyby zaliczeniu na poczet kary łącznej w trybie art. 577 kpk. W takiej sytuacji odpowiednio należało z mocy art. 92 kk in fine stosować art. 71 § 2 kk, który nakazuje wykonanie zarządzonej kary pozbawienia wolności skrócić o stosowny okres w przypadku wykonania w całości lub w części nie podlegającej wykonaniu kary grzywny orzeczonej akcesoryjnie obok kary pozbawienia wolności

w związku z jej uprzednim warunkowym zawieszeniem wykonania. Tak więc na poczet kary łącznej orzeczonej we wskazanych wyżej granicach zaliczeniu podlegałyby okres wykonanej w całości od dnia 9 września 2016 r. do 7 września 2017 r. z zaliczeniem okresu rzeczywistego pozbawienia wolności przypadającego na dni 27 i 28 stycznia 2014 r. kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie VIII K 197/14, a także okres wykonanej dotychczas w części kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności ze sprawy VIII K 485/14, którą skazany odbywa od 7 września 2017 r., a jej koniec przypada na 6 grudnia 2018 r..

Kierując się z kolei dyrektywami wymiaru kary łącznej, a więc przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami sprowadzającymi się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny, ale także mając wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej, również z perspektywy zachowania skazanego w warunkach zakładu karnego, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż na podstawie poprzedniego stanu prawnego D. T. wymierzoną zostałaby przy zastosowaniu zasady asperacji kara 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności, choć w rozmiarze bliższym najsurowszej z kar podlegających łączeniu.

Zbiegającymi się były przestępstwo z art. 279 § 1 kk popełnione 13 stycznia 2014 r. oraz ciąg dwóch kradzieży z włamaniem popełnionych w okresie od 12 do 15 stycznia 2014 r. Wszystkich tych czynów skazany dopuścił się w B.. Choć na szkodę różnych osób, każdorazowo działał motywowany chęcią uzyskania korzyści majątkowej. Związek przedmiotowo-podmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami, za które D. T. został dotychczas skazany, był dość ścisły, choć nie na tyle, by można było rozważyć zastosowanie przy wymiarze kary łącznej zasady absorpcji, wedle której kara łączna odpowiadałaby najsurowszej z łączonych kar. Stosuje się ją wyjątkowo i to jedynie wtedy, gdy przestępstwa objęte realnym zbiegiem przestępstw wskazują na bliską więź przedmiotową i podmiotową, są jednorodnej i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, stanowiąc jeden zespół zachowań sprawy, objęty jednym planem działania (por. wyrok SA w Szczecinie z 7 marca 2013 r., II AKA 1/13. LEX nr 1293731). Ma więc ona zastosowanie, gdy związek podmiotowo-przedmiotowy zbiegających się przestępstw jest tak ścisły, że upodabnia je do jednego przestępstwa jak w przypadku pomijalnego zbiegu przestępstw lub ciągu przestępstw, gdy nie potrzeba podwyższać progu represji karnej (por. wyrok SA w Krakowie z 20 września 2012 r., II AKA 168/12, KZS 2012/10/39). Choć zbiegające się przestępstwa były jednorodnej i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, to jednak nie mogły zostać potraktowane jako jeden zespół zachowań sprawy, objęty jednym planem działania, kiedy skazany w dniu 13 stycznia 2014 r. miał się włamać do cudzego mieszkania przy wykorzystaniu oryginalnego klucza, w którego posiadanie wszedł legalnie, zaś w okresie 12-15 lutego 2014 r. dokonywał kradzieży z włamaniem poprzez fizyczne przełamywanie zabezpieczeń, gdzie przedmiotem czynności wykonawczej były cudzy samochód oraz znajdujący się we wnętrzu innego takiego pojazdu przedmiot przedstawiający wartość majątkową.

Nie mniej im w bliższym związku przedmiotowo-podmiotowym pozostają zbiegające się czyny, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa, objęte tym wyrokiem. Dopiero gdy związek ten jest luźniejszy przeważać powinno kumulowanie poszczególnych kar (por. wyrok SN z 25 października 1983 r., IV KR 213/83, OSNKW 1984/5-6/65; wyrok SN z dnia 15 maja 1990 r., IV KR 80/90, LEX nr 22064; wyrok SA w Krakowie z dnia 10 października 1991 r., II AKr 127/91, KZS 1991/10/10). Przez związek przedmiotowo-podmiotowy rozumie się zaś podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 2 lipca 1992 r., II AKr 117/92, KZS 1992/9/50).

Nie można było też nie dostrzec, że łączone kary zostały orzeczone pierwotnie z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Okresy próby okazały się jednak przebiegać nieprawidłowo. Skazany dopuścił się kolejnego przestępstwa przeciwko mieniu, konkretnie kradzieży. Prognozowanie, że skazany nie powróci na drogę przestępstwa, nie było więc trafionym i kary te zostały zarządzane do wykonania. Poza tym już po zarządzeniu ich wykonania skazany ponownie popadł w konflikt z prawem dopuszczając się ciągu czterech kradzieży z włamaniem stanowiących wypadki mniejszej wagi, z którymi trzy popełnione zostały w formie stadialnej dokonania, a jedna zakończyła się na etapie usiłowania, które było nieudolnym. Tego rodzaju okoliczności były istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za określeniem surowszego wymiaru kary łącznej od wynikającego z dyrektywy absorpcji czy

częściowej kumulacji w wysokości bliskiej minimum (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 września 2001 r., II AKa 154/01, Prok.i Pr. 2002/4/26; wyrok SA w Warszawie z dnia 12 lipca 2000 r., II AKa 171/00, OSA 2001/2/5). Skazany nie miał oporów, by popełniać kolejne wcale niebłahe przestępstwa przeciwko mieniu i to nawet w obliczu rysującej się przed nim perspektywy izolacji. Nie można więc i przeceniać okoliczności wynikających z opinii o skazanym, na które wyłącznie powoływał się apelujący obrońca, nawet jeśli pozwalają choćby ostrożnie prognozować, iż aktualnie realizowany w warunkach izolacji więziennej proces resocjalizacji przynieść może spodziewane rezultaty przywracając młodego wiekiem D. T. społeczeństwu jako jednostkę, która po odzyskaniu wolności ustabilizuje swą sytuację życiową i przestrzegać będzie obowiązującego porządku prawnego. Karę odbywa w systemie programowego oddziaływania. Uczestniczył w programie sprzyjającym przygotowaniu do readaptacji społecznej o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym z zakresu przeciwdziałania zachowaniom agresywnym. Wykazuje też obecnie krytycyzm wobec popełnionych przestępstw. Stara się przestrzegać reguł obowiązujących w zakładzie karnym. Nie deklaruje przynależności do subkultury więziennej osób grypsujących. Utrzymuje kontakty z osobami najbliższymi, które po odzyskaniu wolności miałyby stanowić dla niego wsparcie.

Konsekwencją wymierzenia skazanemu kary łącznej 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności z zaliczeniem na jej poczet okresów wykonanych w całości lub w części podlegających łączeniu kar ze spraw VIII K 197/14 i VIII K 485/14, a także pozostawienia do odrębnego wykonania kar, co do których postępowanie musiałyby zostać umorzone (kary ze spraw VIII K 328/15 i VI K 423/16), byłoby, że okres jego pobytu w warunkach izolacji penitencjarnej związany z dotychczasową karalnością za przestępstwa zakończyłby się początkiem października 2018 r., czyli niewiele ponad 2 lat od rozpoczęcia wykonywania wobec niego pierwszej kary pozbawienia wolności (do 1 roku i 7 miesięcy dodać trzeba okres kary 6 miesięcy pozbawienia wolności ze sprawy VIII K 328/15), a po odbyciu jeszcze kary 6 dni aresztu miałby przed sobą tylko karę 12 miesięcy ograniczenia wolności.

Tymczasem z wyroku łącznego Sądu Rejonowego wynika, że okres pobytu skazanego w zakładzie karnym liczony od 9 września 2016 r. wynosiłby aż trzy lata (rok odbytej kary nie podlegającej łączeniu + 2 lata kary łącznej) i jedyną z tym związaną korzyścią dla niego byłoby to, że nie musiałby już na wolności odbywać kary ograniczenia wolności. Nie może jednak budzić wątpliwości, że korzystniejszym dla skazanego byłoby być pozbawionym wolności około 25 miesięcy, a następnie przez 12 miesięcy być poddanym rygorom kary o charakterze nieizolacyjnym, niż przez 36 miesięcy być izolowanym w warunkach penitencjarnych. Muszą o tym również przekonywać wywody apelującego obrońcy, który wskazuje, że oczekiwaniem skazanego jest jak najszybciej opuścić mury zakładu karnego.

Można jeszcze dodać, że nawet konsekwencją uwzględnienia w całości apelacji obrońcy, co skutkować musiałyby złagodzeniem wymierzonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności do 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, miałby on przed sobą perspektywę izolacji dłuższą, niż wynikającą z ukształtowania kary łącznej z przyczyn wyżej naprowadzonych na podstawie stanu prawnego obowiązującego do 30 czerwca 2015 r. w rozmiarze 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności. Wynosiłaby ona bowiem z uwzględnieniem już odbytej w całości kary ze sprawy VIII K 197/14 aż 2 lata i 3 miesiące liczone od dnia 9 września 2016 r.. W takiej sytuacji skazany wolność odzyskałby dopiero w ostatnim miesiącu roku 2018 r.. Dłuższej o około 2 miesiące izolacji, właśnie w poczuciu oczekiwania na jak najszybsze odzyskanie wolności, nie rekompensowałyby mu uwolnienie się od konieczności odbycia jeszcze kary ograniczenia wolności.

Całokształt powyższych rozważań musiał doprowadzić do wniosku, że poprzedni stan prawny uchodził za względniejszy dla skazanego. Z tej też przyczyny jako ewidentnie bezprzedmiotowy należało potraktować podniesiony przez skarżącego obrońcę zarzut rażącej niewspółmierności kary.

Stwierdzona obraza art. 4 § 1 kk obligowała natomiast Sąd odwoławczy do reformatoryjnego orzekania po myśli art. 437 § 2 kpk w jego aktualnym brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r., a mającym zastosowanie z tego względu, że postępowanie w niniejszej sprawie wszczęte zostało 3 lutego 2017 r. (k. 1). Zgodnie z tym przepisem uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania jest dopuszczalne w enumeratywnie wymienionych przypadkach, a żaden z nich nie zachodził, gdy stosownie do art. 4 § 1 kk zastosowanym będzie prawo materialne w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.. Z reformatoryjnym z tego powodu orzekaniem przez

sąd odwoławczy nie wiązałyby się przecież konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, ani też nie prowadziłoby to w realiach sprawy do naruszenia reguły ne peius z art. 454 § 1 kpk, która w sprawach o wydanie wyroku łącznego jedynie nie pozwala w instancji II orzec kary łącznej, gdy uprzednio postępowanie w zakresie wszystkich łączonych kar umorzono (por. D. Świecki, Komentarz do art. 569 Kodeksu postępowania karnego, WK 2015; wyrok SA w Katowicach z 4 kwietnia 2013 r., II AKa 53/13, LEX nr 1311956). Sąd Rejonowy nie popełnił też uchybień stanowiących bezwzględne powody odwoławcze z art. 439 § 1 kpk. Za takowe nie mogło uchodzić przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność skazanego, którego stawiennictwo na tym forum zgodnie z art. 573 § 2 kpk nie było obowiązkowe (sąd inaczej nie postanowił), nawet jeśli uprzednio nie został rozpoznany jego wniosek o doprowadzenie zawarty w piśmie z dnia 30 marca 2017 r. (k. 29). Natomiast dopiero w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku, co nie miało przecież miejsca, aktualizowałyby się konieczność wyznaczenia obrońcy z urzędu (wobec nieustanowienia obrońcy z wyboru), którego udział w rozprawie byłby obowiązkowy (por. art. 451 kpk w zw. z art. 573 § 2 zd. 2 kpk).

Dlatego Sąd Okręgowy dokonał korekty zaskarżonego wyroku polegającej na:

- uchyleniu rozstrzygnięć z pkt 1, 2 i 4,
- przyjęciu, iż w sprawie mają zastosowanie przepisy Rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.,
- połączeniu na mocy art. 91 § 2 kk kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt I oraz II części wstępnej (odpowiednio ze spraw VIII K 197/14 i VIII K 485/14) i wymierzeniu skazanemu kary łącznej 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności,
- zaliczeniu skazanemu na mocy art. 577 kpk na poczet orzeczonej powyżej kary łącznej pozbawienia wolności okresu 2 (dwóch) dni zatrzymania w sprawie Sądu Rejonowego w Bytomiu o sygn. akt VIII K 197/14 przypadającego na 27 i 28 stycznia 2014 r.. okresu odbytej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie Sądu Rejonowego w Bytomiu o sygn. akt VIII K 197/14 od dnia 9 września 2016 r. do dnia 7 września 2017 r., a także okresu odbywanej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie Sądu Rejonowego w Bytomiu o sygn. akt VIII K 485/14 od dnia 7 września 2017 r.,
- umorzeniu na mocy art. 572 kpk postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt III (sprawa VIII K328/15) oraz kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt IV (sprawa VI K 423/16).

Wylimitowanie jako najzupełniej zbędnego rozstrzygnięcie z pkt 2 wynikało z tego, że zamieszczenie w wyroku łącznym wskazania, w jakim zakresie wyroki podlegające połączeniu nie podlegają odrębnemu wykonaniu, jest zbędne ze względu na zawarte w art. 576 § 1 kk wyjaśnienie, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku łącznego wyroki podlegające połączeniu nie ulegają wykonaniu tylko w zakresie objętym wyrokiem łącznym (por. wyrok SN z 4 stycznia 1977 r., VI KRN 440/76, LEX nr 21730).

Mając na uwadze powyższe, Sąd odwoławczy zaskarżony wyrok w pozostałej części utrzymał w mocy, a więc w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach z pkt 5, które w najmniejszym stopniu się nie zdezaktualizowało i pozostało adekwatnym dla nowo ukształtowanego orzeczenia o karze łącznej, oczywiście kiedy uwzględni się również kierunek zaskarżenia na korzyść skazanego i wynikający z niego zakaz reformationis in peius.

Orzekając natomiast o kosztach postępowania odwoławczego, Sąd Okręgowy uznał za zasadne zwolnić skazanego od ponoszenia wydatków za tę fazę procesu sądowego po myśli art. 624 § 1 kpk, a to z uwagi na dotychczasowy i przewidywany okres jego izolacji, nadto jego sytuację majątkową.

Zasądając koszty obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym, wobec ich nieopłacenia przez skazanego i złożenia wymaganego wniosku przez obrońcę, Sąd odwoławczy kierował się uregulowaniami art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze oraz § 4 ust. 1 i 3 oraz 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714). W konsekwencji objęły one opłatę w wysokości stawki minimalnej należnej za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego podwyższonej o stawkę podatku VAT obowiązującą w dacie orzekania.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej swego wyroku.